

Binnenduin – vochtige overgangszone naar polderzand

Kenmerken Hollandse binnenduinrand: duidelijke structuur als overgang tussen wonen en landschap. Rond het huis strakke, functionele lijnen, aan buitenzijde erf landschappelijke kenmerken.

Voor exacte plaatsen binnenduin overgangszone polderzand kijk op de [bodemkaart van Nederland](#)

Belangrijkste Hollandse erfelementen op vochtiger polderzand:

- **Knotbomen langs de wegsloot:** strakke rij knotwilgen (*Salix alba*) of knotesdragers (*Fraxinus excelsior*) langs slootkant bij entree als markering tussen erfgrans en waterloop.
- **Leibomen kopgevel:** Strak voor de zon- of windzijde van het huis aanplant lindes (*Tilia x europaea*) of veldiepen (*Ulmus minor* 'Resista') als leibomen. Doel: natuurlijke zon- of windkering.
- **Toegang:** traditioneel (meestal wit of donkergroen) houten boerenhek als scheiding tussen openbare weg en erf.

1. Entree - voorsingelen en aanzicht

2. Het huiserf

- **Boomgaard**
Compact, rechthoekig perceel met hoogstamfruitbomen. Beste historische rassen op vochtiger polderzand:
 - stoofperen - 'Giesser Wildeman'
 - appels - 'Schone van Boskoop', Goudreinet
- **Windsingel**
strakgeschoren haag van veldesdoorn of meidoorn ter bescherming van groente en fruit tegen de wind.

3. Zij- en achtersingels

- **Solitair**
grote, beeldbepalende zomereik of es op het centrale (grind)erf met als doel schaduw op het erf.
- **Houtsingel**
Brede, gelaagde singel aan west- en noordzijde (windzijdes) met struiken als Gelderse roos, grauwe wilg en vogelkers.
- **Hakhout**

Achterste singel werd om de 6 tot 10 jaar afgezet met doel opbrengst voor brand- en geriefhout. Bomen werden dan gekapt tot aan de grond. Door elzen en hazelaars in de singel periodiek te snoeien bereik je hetzelfde beeld.

- **Kavelsloten:** Omdat je op vochtiger polderzand zit, zijn sloten essentieel voor de ontwatering. Laat de randen begroeien met de genoemde dotterbloemen en daslook.

4. Sloten en greppels voor waterbeheer

- **Rietkraag:** Laat aan de polderzijde een smalle strook riet of moerasspirea staan als natuurlijke filtering en erfafscheiding.

Voor een erf op **vochtiger polderzand** (de overgangszone van het binnenduin naar de lagere strandvlakten en polders) verschuift de plantenkeuze naar soorten die een hogere grondwaterstand en een rijkere, humeuze bodem verdragen.

Grote bomen (Kroonlaag)

- **Gewone es** (*Fraxinus excelsior*): vochtigere duingronden en kalkrijke polderklei-op-zand bodems.
- **Fladderiep** (*Ulmus laevis*): streekeigen langs vochtige binnenduinranden en uitstekend bestand tegen natte voeten.
- **Zwarte els** (*Alnus glutinosa*): voor laagste, natte randen van erf ter versteviging van de bodem.

Ondergroei en hakhout (Geriefhout)

- **Gewone vogelkers** (*Prunus padus*): witbloeiend in voorjaar. Groei op vochtige, voedselrijke zandgronden.
- **Gelderse roos** (*Viburnum opulus*): struik voor vochtige overgangszone. Opvallende rode bessen in het najaar.

Hagen en windkeringen (Erfafscheiding)

- **Zwarte bes** (*Ribes nigrum*): vaak wild of verwilderd op vochtigere gronden.
- **Hondsroos** (*Rosa canina*): goed bestand tegen de wisselend vochtige poldergrond uitstekend.
- **Grauwe wilg** (*Salix cinerea*): dichte, informele windkering aan de natte polderzijde.
- **Eenstijlige meidoorn** (*Crataegus monogyna*): Goede groeier zolang de bodem niet constant onder water staat.

- **Moerasspirea** (*Filipendula ulmaria*): Vaste plant. Bloeit in de zomer met roomwitte schermen. Groei op vochtige plekken.
- **Gewone dotterbloem** (*Caltha palustris*): Felgele voorjaarsbloeier langs sloten en greppels.

Kruid- en stingerplant

- **Zomerklokje** (*Leucojum aestivum*): Grote zus van sneeuwklokje. Houdt van vocht. Goede stinzenplant in gras.
- **Daslook** (*Allium ursinum*): Knoflookgeur en ui-achtige smaak. Bodembedekker die het goed doet op schaduwrijke, vochtige kalkrijke zandgrond.